

De genade, vrede en liefde voor ons allen, in de naam van de Vader, Zoon en Heilige Geest.

Inleiding.

Welkom U allen vanmorgen op deze derde zondag van de 40 dagentijd in aanloop naar Pasen.

In Moskou werd eergisteren afscheid genomen van Navalny, een zeer moedig, krachtig en vrij man. Zelf niet gevangen in angst trad hij naar voren om op te komen voor de vrijheid van zijn volk. In de meest onvrije omstandigheden liet hij zien wat echte vrijheid is.

Wegtrekken uit angst en slavernij, uit alles wat ons vast en gevangen houdt op weg naar echte vrijheid. Het blijft altijd opnieuw een actueel thema. Want wij mensen stappen niet zomaar uit de ingeslepen patronen van ons leven.

Voor het volk van God was het niet genoeg om door de Rode Zee te trekken. Het was een eerste stap naar vrijheid. Daarmee was het volk nog lang niet in het beloofde land. Tussen de bevrijdende oever van de Rode Zee en het beloofde land ligt de woestijn, dat verraderlijke en lastige land. Het in vrijheid met elkaar goed en gelukkig samenleven was toen voor het joodse volk, en nu ook voor ons, nog altijd weer iets dat niet zonder meer vanzelfsprekend is.

De joodse rabijn Jonathan Sachs (geen onbekende, denk maar aan de podcast van een jaar geleden van Rob van Woerkum en anderen) die zegt: Op de berg Sinai waar Mozes van God de 10 geboden krijgt aangereikt werd voor het eerst de politiek van de vrijheid geboren.

Bij het eerste gehoor een wat vreemde uitspraak.

Tien geboden, het klinkt meer als een bevel waarbij gehoorzaamheid wordt gevraagd dan een plaats waar vrijheid wordt geboren? Nee, zegt Jonathan Sachs. God legt ons deze woorden niet op zoals de machthebbers uit Egypte hun wil oplegden en het volk tot hun slaaf maakten, nee Hij vraagt om onze vrije instemming. Wij kunnen altijd ja of nee blijven zeggen individueel en collectief.

In het evangelie een Jezus verhaal, hoe hij de tempel reinigt van de uitwassen die er woekeren. Het is een van de voortekens van het conflict dat het einde van de tempel van zijn lichaam zal betekenen, maar niet voorgoed, want "in drie dagen zal ik hem doen herrijzen".

Keren we ons hart naar binnen en gaan bij ons zelf na wat ons tot een vrij en gelukkig leven en samenleven brengt, en wat ons gevangen houdt, ons

vervreemd van God, van onszelf en elkaar. Maken we ons daarvoor stil in onszelf.....en vragen we daarna God om vergeving.

Overweging

Waar is het in het geloof eigenlijk om begonnen? Het is goed om ons dat af en toe uitdrukkelijk af te vragen, zeker op weg naar Pasen. Waar draait het in de verhalen van het oude Israel om? Wat is het hart van het evangelie van Jezus?

Kort gezegd, denk ik dat wij -zoveel mogelijk- als vrije en gelukkige mensen kunnen leven en samenleven, dichtbij en ook op wereldschaal. Het is God begonnen om ons menselijk geluk. Jezus heeft een boodschap van vreugde en vrijheid willen brengen.

Maar hoe vind ik mijn weg naar een vrij, vredig en gelukkig bestaan, en samenleven met anderen? Waaraan kan ik me vasthouden in deze roerige wereld waarin alles om me heen zo snel aan verandering onderhevig is? Het zijn van die vragen die we onszelf steeds opnieuw stellen.

Is vrijheid altijd maar kunnen zeggen en moge doen wat we willen? Of is vrijheid juist datgene kiezen wat ons wellicht beperkt, maar wat ten goede komt aan ons allen?

Het lijkt er vaak op dat we onze individuele vrijheid, de eigen keuzes, als belangrijker zien dan het gemeenschappelijk belang. Dat maakt het gemeenschappelijke antwoorden vinden op de vele vragen die zich aandienen niet eenvoudig. We weten allemaal tot hoeveel onderlinge verdeeldheid en verwijdering dat kan leiden.

Is er iets, zijn er kernwaarden, waar we op kunnen terugvallen en die ons leven en samenleven richting kunnen geven?

De ondersteuning daarbij van vaste structuren en kaders van het verleden, de rol van de kerken en de invloed van het geloof, heeft voor veel mensen afgedaan of heeft sterk aan betekenis verloren. Veel mensen hebben daardoor het gevoel nergens meer bij te horen en volledig op zichzelf teruggeworpen te zijn.

Het zijn eigenlijk nog steeds diezelfde vragen waarmee ook het joodse volk al op weg moest gaan nadat ze aan de oever van de Rode Zee waren aangekomen, bevrijd uit de slavernij van het verleden in Egypte. Hoe kunnen vrije mensen vrij blijven en samen een gelukkig bestaan opbouwen?

Ik kan me indenken dat, wanneer je, zoals het joodse volk, een lange tijd onderdruk van slavernij heb moeten leven, je eerst even uit je dak wilt gaan. Niet meer al die beperkingen. We zagen het hier ook gebeuren vlak

na de corona tijd. Maar het is ook duidelijk, daar bouw je geen samenleving mee op, geen samen- leven. Want als er geen elementaire afspraken zijn dan wordt de vrijheid van de een de overheersing van de ander. Er zullen ook regels gesteld moeten zijn. Daarom ontving het volk van God op de Sinai de 10 geboden. De 10 geboden, geen geboden van buiten af opgelegd. Nee, het zijn eerder woorden in de vorm van religieuze en ethische voorschriften, die ons wegwijzen willen maken op de belangrijkste terreinen van het leven. Ze zijn God uit het hart gegrepen en ze willen ons warm maken voor Gods toekomst. Ze kunnen ons geweten scherpen zodat we God niet inruilen voor allerlei afgoden, nieuwe verleidingen en verslavingen waaraan we blootgesteld zijn. Richtingwijzers naar een meer menselijk bestaan met eerbied voor wat onder ons heilig en kwetsbaar is. Een innerlijk kompas om van binnenuit in vrijheid tot eigen keuzes en afwegingen te komen. Daarmee moeten we deze woorden in iedere tijd weer opnieuw beluisteren en tot uitvoer brengen. Moet ik me dus ook zelf de vraag voorleggen: Hoe zie ik de dingen nu, die in de tien geboden aan de orde worden gesteld? Zoals Arjan Visser dat doet in dagblad "Trouw" waarin hij de 10 geboden als kapstok gebruikt voor een vraaggesprek over wat iemand wezenlijk (waardevol) vindt voor eigen leven en samenleven. Het zijn vaak boeiende gesprekken. Zo vormen de 10 geboden als het ware een geestelijk huis, een tempel, om toen het joodse volk, en nu ons, tot reflectie over eigen leven te brengen. Die reflectie, aandacht voor verinnerlijking en zingeving schiet er makkelijk bij in, in onze overhaaste samenleving. We dreigen ons aan de oppervlakte van het leven te verliezen, en voorbij te gaan aan de vraag, hoe leef ik vanuit mijn diepste waarden? De veertig dagentijd wil ons ieder jaar daar weer van bewust maken en ons uitnodigen om op eigen passende manier daarmee aan de slag te gaan.

Zo ook deed Jezus: De 10 woorden van de Thora, die juist in de tempel beluisterd en gedaan zouden moeten worden, werden in feite daar - op de meest heilige plaats - met de voeten getreden. "Jullie hebben van mijn huis een rovershol gemaakt," valt Jezus tegen hen uit en hij ranselt hen de tempel uit. Als de Joden hem dan ter verantwoording willen roepen voor zijn heftig optreden zegt Jezus: "Breek deze tempel af en in drie dagen zal ik hem weer doen herrijzen".

Mystieke woorden, woorden zo door Johannes opgetekend en ons doorgegeven. Er moet een tempel van levende stenen komen. En dat levend lichaam was Jezus zelf, lijkt Johannes ons te willen zeggen. Maar

Jezus volgen, hem zijn in deze tijd, daar zit een prijskaartje aan, een bevrijdingsactie die hem via lijden en de dood op het kruis bracht naar de bevrijding van Pasen. Moge zo ook de bevrijdingsactie van Navalny die hem tot in de dood bracht, in het Russische volk eens tot bevrijding komen. Wie zijn leven durft te verliezen, die zal bevrijd leven. Laten wij deze woorden, zijn levensweg de komende lijdensweken weer opnieuw gaan overdenken en op ons laten inwerken. Ik wens ons allen een goede voorbereiding op Pasen. Amen

.

